

Nr 482

Av herr **Weiland**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående höjning av vissa postavgifter m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 108 föreslås höjningar av vissa postavgifter. Förslaget, som bygger på en framställning av generalpoststyrelsen, motiveras framför allt med de ökade kostnader för postverket som beräknas bli en följd av den av riksdagen nyligen beslutade löneplansrevisionen för statstjänstemän. Höjningarna syftar dock inte enbart till att uppväga utgiftsökningarna, utan innebär också en sådan avvägning av taxorna, att postverket skall få erforderlig rörelsemarginal för sin verksamhet under de närmaste åren. Sålunda beräknar generalpoststyrelsen att ett överskott skall uppstå för budgetåret 1957/58 med 18 miljoner kronor med de nya taxorna mot ett underskott med 14 miljoner med oförändrade taxor.

Det bör uppmärksammas, att man i detta fall anser en lönehöjning såsom en naturlig anledning till en höjning av priset på postens service. Trots detta ifrågasätter jag, om de föreslagna höjningarna innebär en riktig avvägning av taxorna. Och jag anser, att näringslivet kommer att belastas onödigt hårt.

Efter höjningarna av brevportot skulle i ännu högre grad än för närvarande kostnaden för lokala försändelser komma att framstå som alltför hög. Såsom påpekats i en framställning till generalpoststyrelsen från Sveriges köpmannaförbund utgör kostnaderna för de lokala brevårsändelserna en betydande utgiftspost särskilt för detaljhandeln men givetvis också för andra grupper inom samhället. Förbundet har därför föreslagit, att man vid en höjning av portot skall överväga att låta höjningen endast avse riksportot och bibehålla portot för lokala försändelser vid nuvarande nivå. Jag är liksom Köpmannaförbundet väl medveten om att frågan om ett enhetligt riksporto eller ett lokalporto vid sidan av riksportot prövats i olika sammanhang och att enhetligheten har vissa fördelar, men finner det tveksamt om den lokala poströrelsen inte skulle kunna göras lönsam även med en lägre portosats än den som nu föreslås skola tillämpas såväl för lokala som för andra inrikes brevårsändelser. Jag vill sålunda förorda att ett lokalporto för brevårsändelser införes och att taxan härför blir den hittills för inrikes brevårsändelser tillämpade, alltså 25 öre för brev i viktsatsen 0—20

gram, 50 öre i viktsatsen 20—125 gram, 75 öre i viktsatsen 125—500 gram samt 1 krona i viktsatsen 500—1 000 gram.

Korsbandsportot föreslås höjt endast i fråga om den lägsta viktsatsen, nämligen under 50 gram. Höjningen blir här emellertid 50-procentig, vilket särskilt med hänsyn till att närmare 80 procent av det totala antalet korsband återfinns i denna viktklass gör att konsekvenserna av en sådan höjning noggrant bör övervägas. Också denna höjning skulle i särskilt hög grad komma att drabba det lokala affärlivet samt dessutom medföra en betydande kostnadsökning för ideella organisationer. Det kan starkt ifrågasättas om detta inte bör undvikas. Särskilt med det förhållandevis höga brevportot synes det angeläget att ett lågt porto bibehålles för korsbandsförsändelserna. De möjligheter till viss kompensation för höjningen som eventuella höjningar av rabattsatserna för massförsändelser utgör torde de ovan nämnda grupperna endast i mycket begränsad utsträckning kunna komma att tillgodogöra sig. Generalpoststyrelsen har också räknat med att den föreslagna höjningen av korsbandsportot kommer att få konsekvenser på rörelsens omfattning. Med hänsyn härtill vill jag förordade att någon höjning av korsbandsportot icke sker.

Även beträffande portot och rabattsatserna å grupp-korsband anser jag att hittillsvarande villkor bör vidmakthållas. Av generalpoststyrelsens skrivelse den 2 mars 1957 framgår, att denna rörelse haft ett enormt uppsving och icke varit »oekonomisk för postverket». Det skulle enligt mitt förmenande vara oklokt att nu starkt fördyra denna form av försändelser — både ur postverkets och näringslivets synpunkt.

Slutligen föreslås i propositionen en höjning av postavgifterna för tidningsrörelsen d. v. s. villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter. Eftersom utredning i detta ärende pågår — en utredning ang. ny tidningsförordning som påbörjades hösten 1955 — anser jag, att någon taxehöjning fördenskull ej bör vidtagas, ej ens en provisorisk i avvaktan på utredningens resultat. Härtill kommer det faktum att många tidningar driver sin verksamhet under ytterst svåra ekonomiska förhållanden och har ringa möjligheter att övervältra en kostnadsfördyring på sina kunder-prenumeranter.

Det inkomstbortfall som blir en följd av de av mig sålunda förordade modifieringarna i förslaget om portohöjningar synes mig kunna rymmas inom den marginal, som de föreslagna höjningarna innefattar, och poströrelsen synes sålunda även med av mig förordade förslag komma att ge ett tillfredsställande överskott.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 108 måtte besluta

1) att införa lokalporto för brevöfsändelser med portosatser i enlighet med nu för inrikes brev gällande porto, samt

2) att portosatserna för korsbandsöfsändelser skall bibehållas oförändrade, ävensom

3) att avgifterna i tidningsrörelsen under nu pågående utredning angående ny tidningsförordning må kvarstå oförändrade.

Stockholm den 2 april 1957

Hj. Weiland